

Forvaltning

Bergen bedre forberedt

Bergen kommune har fått forskerhjelp til å bli bedre forberedt på framtidige klimahendelser.

Av Torkil Marsdal Hanssen

Interreg-prosjektet BaltCICA har vist hvordan byer kan utnytte tilgjengelig kunnskap til å forebygge klimatrusler. Norske forskere hadde ansvar for det metodiske arbeidet i prosjektet.

Interreg-programmene byr på muligheter til å prøve ut forskningsresultater i praksis. Det viser erfaringene fra klimaprojektet BaltCICA, som i 2008 ble etablert med 24 partnere fra åtte land i Østersjøregionen.

I desember 2007 deltok Ove Langeland fra Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) på avslutningskonferansen til prosjektet ASTRA (Developing Policies & Adaptation Strategies to Climate Change in the Baltic Sea Region). Prosjektet leverte sine anbefalinger til hvordan Østersjøregionen kunne utvikle felles strategier for å tilpasse seg klimaendringer. På konferansen hadde Langeland møte med hovedarkitektene bak ASTRA, Philipp Schmidt-Thomé, Michael Staudt og Johannes Klein.

Tett på beslutninger

– I diskusjonen med disse utviklet idéen seg om å konkretisere kunnskapen og anbefalingene fra ASTRA gjennom et nytt Interreg-prosjekt. Interreg åpner for

at kommuner og regioner kan samarbeide på tvers av landegrensene, og dette ga oss troen på at vi kunne få til en enda mer praktisk tilnærming til kunnskapen som forskere hadde jobbet fram gjennom tidligere prosjekter, sier Langeland.

De siste 8-10 årene har NIBR lagt stadig større vekt på klimautfordringene, med fokus spesielt rettet mot regionale aspekter, politikk og forvaltning. Sammen med Schmidt-Thomé og Johannes Klein jobbet

Langeland og flere andre forskere fra ulike land fram prosjektplanen til BaltCICA. Partnerskapet besto av forskningsinstitusjoner med ulike innfallsvinkler til klimaspørsmål.

– Men det aller mest interessante, var at BaltCICA

koblet forskningsinstitusjonene direkte opp til en kommune eller en by. Det ga forskerne en ny og spennende mulighet til å jobbe tett på de menneskene som tar beslutningene lokalt, sier Langeland.

Globale svar, lokale tiltak

Bergen ble case-kommune for NIBR. Gjennom prosjektperioden ble det gjennomført en rekke møter mellom norske og internasjonale forskere og Bergen kommune. Den tette koblingen skulle vise seg å gjøre

“ – BaltCICA ga forskerne mulighet til å jobbe tett på de menneskene som tar beslutningene lokalt

veien mellom den forskningsbaserte klimakunnskapen og praktisk oppfølging kort.

Hovedmålsettingen for BaltCICA var å gjøre byer og kommuner bedre i stand til å håndtere klimaendringer gjennom en transnasjonal tilnærming.

– Problemstillingene kan gjerne være ultralokale, men man må alltid langt utenfor kommunegrensene for å finne svarene på klimautfordringene. Derfor blir det internasjonale samarbeidsaspektet essensielt også for den lokale klimapolitikken, hevder Langeland.

I den enkelte kommune tok BaltCICA for seg hvilke konsekvenser klimaendringene har, hva koster disse konsekvensene og hvordan tilpasser man seg klimaendringene. NIBR utviklet i forbindelse med dette arbeidet en forsightmetodikk for innsamling og bearbeiding av klimainformasjon. Metoden gjør det mulig å sammenligne hvordan byer jobber med ulike typer klimaspørsmål, og ble brukt til å lage scenarier som utgangspunkt for det konkrete arbeidet i deltakerbyene.

Bergen bedre forberedt

I Bergen frykter man at et varmere og våtere klima kan medføre oversvømmelser, havnivåstigning og at bebygde områder kan rase ut. Med forskernes hjelp har kommunen kunnet prognosere hvilke skader klimaendringer kan forårsake. Disse scenariene er nyttige verktøy, og gir kommunen mulighet til å planlegge tiltak som kan redusere risikoen for skader – blant annet gjennom å forby bygging i risikoområder.

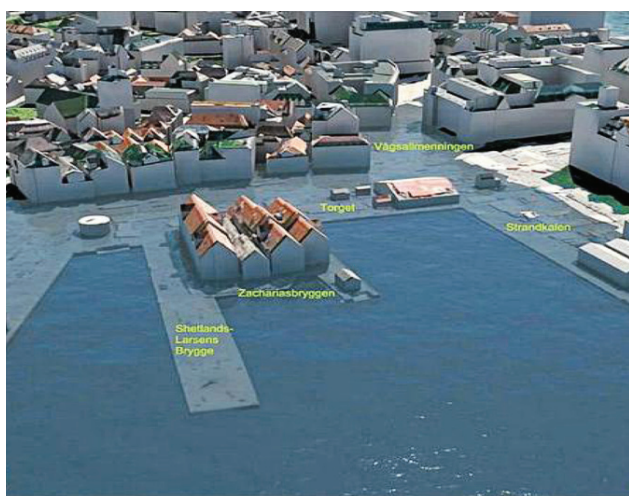
Ove Langeland fra Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR).

Men ikke alle skader kan forhindres. Derfor er det også viktig for Bergen å avklare hvem som har ansvaret når ulike skadetyper oppstår.

– Spørsmål som raskt melder seg er i hvilken grad kommunen har ansvar for private beslutninger. Hva skjer når skader oppstår på grunn av en entreprenørfeil gjort for 20 år siden? Hvordan skal ansvaret for klimarelaterte skader fordeles mellom kommune, utbygger, eiere og forsikringsselskap, og hvordan kan ulike aktører samarbeide for å forebygge slike skader. Gjennom BaltCICA har Bergen kommune kjørt workshops og diskutert temaer som kan danne grunnlag for styrket samhandling mellom kommune, næringsliv og forsikringsselskap ved framtidige klimahendelser, sier Langeland.

Kunnskapen tilgjengelig

Ove Langeland mener kunnskaps- og erfaringsformidlingen fra BaltCICA har vært svært bred og omfattende i forhold til andre prosjekter han har vært involvert i. Prosjektet har publisert både eksempler og metodikk på hjemmesiden, og har også utgitt boka «[Climate Change adaption in practice](#)» på velrennerte Wiley & Blackwell forlag.

Datagenerert modell av Bergen havn med en havnivåstigning og stormflo på 2,37 meter.

ILLUSTRASJON: RAMBØLL

Internett: www.baltcica.org

Prosjektperiode: 2008-2012

Prosjektbudsjett: 5.238.270 €

Norsk finansiering: 225.100 €

Norsk prosjekteier: Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR)

Kontaktperson: Ove Langeland
 Mob +47 997 09 162
ove.langeland@toi.no

Prosjektledelse: Finlands geologiske undersøkelser

Parnerskap: Finland (7), Litauen (5), Tyskland (4), Danmark (3), Latvia (2), Norge (1), Sverige (1), Estland (1)

Akronym: BaltCICA